

385

USTAWA

z dnia 30 czerwca 1994 r.

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Art. 1. W ustawie z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 5, poz. 32, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 i z 1991 r. Nr 104, poz. 450) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

- 1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu,
- 2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów,
- 3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią,
- 4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewożeniu nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, jak też w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego,
- 5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1—3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, określonych przez właściwych ministrów,
- 6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego,
- 7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadsztybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2,
- 8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1,
- 9) na stanowiskach nauczycieli (instruktorów) zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego,
- 10) w urzędach górniczych, jeżeli zatrudnienie jest związane z wykonywaniem czynności inspekcyjno-technicznych w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1—4,
- 11) w przedsiębiorstwach i innych podmiotach miernictwa górniczego lub geologicznych, jeżeli zatrudnienie jest wykonywane bezpośrednio przy pomiarach z zakresu miernictwa górniczego, geologii i hydrologii; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach i podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią,
- 12) w charakterze lekarzy i felczerów w górniczych zespołach opieki zdrowotnej, w zakładach górniczej służby zdrowia przy kopalniach węgla kamiennego i rud oraz w zakładach służby zdrowia kopalń siarki lub węgla brunatnego, jeżeli pracownicy ci są zatrudnieni w tych zakładach w łącznym wymiarze co najmniej 30 godzin tygodniowo oraz wykonują systematyczną kontrolę sanitarnohigieniczną stanowisk pracy pod ziemią, w kopalniach siarki lub węgla brunatnego — co najmniej przez 20 godzin w ciągu miesiąca, przy czym do okresu 20 godzin kontroli sanitarnohigienicznej stanowisk pracy pod ziemią wlicza się również czas zużyty na zjazd i wyjazd ze stanowisk pracy pod ziemią.”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Na równi z okresami pracy górniczej określonej w ust. 1 traktuje się okres urlopu górniczego do lat trzech, przewidzianego w układzie zbiorowym pracy.”

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Za pracę równorzędną z pracą górniczą uważa się:

- 1) pełnienie przez pracowników funkcji z wyboru w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w ust. 1 pkt 1—4, jeżeli pracownicy ci bezpośrednio przed objęciem tych funkcji wykonywali pracę górniczą, o której mowa w ust. 1,
- 2) zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa:
  - a) w administracji kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w ust. 1 pkt 1—4 oraz w zarządach spółek węglowych, byłych gwarectwach, zrzeszeniach i zjednoczeniach tych kopalń i przedsiębiorstw,

- b) w urzędach górniczych,
- c) na stanowiskach nauczycieli w górniczych szkołach zawodowych i technicznych,
- d) w urzędach naczelnych i centralnych organów administracji państwowej oraz w urzędach terenowych organów administracji, będących organami założycielskimi kopalń i przedsiębiorstw określonych w ust. 1 pkt 1—4, jak również w jednostkach podległych tym organom, jeżeli jednostki te działają w zakresie przemysłów określonych w ust. 1 pkt 1—4
- pod warunkiem uprzedniego przepracowania w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1—4 co najmniej 5 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, jak też w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu,
- 3) zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa, pracowników przeniesionych z prac wymienionych w ust. 1 oraz w pkt 1, 2 i 4 niniejszego ustępu do urzędów naczelnych i centralnych organów administracji państwowej nie wymienionych w pkt 2 lit. d), do instytutów podporządkowanych tym organom, do pracy w wyższych szkołach górniczych i w wydawnictwach górniczo-hutniczych, jeżeli pracownicy ci przepracowali uprzednio w kopalniach, przedsiębiorstwach lub innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1—4 co najmniej 5 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, jak też w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu,
- 4) zatrudnienie przy innych pracach, nie dłuższe niż 5 lat, do których pracownicy wykonujący prace określone w ust. 1 i w niniejszym ustępie przeszli w drodze wyboru lub zalecenia jednostki nadrzędnej albo w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, o których mowa w ust. 1 pkt 1—4.”
- d) w ust. 3:
- powołanie „ust. 2 pkt 3 i 4” zastępuje się powołaniem „ust. 2 pkt 2 i 3”,
- w pkt 2 po wyrazach „w kopalniach siarki” dodaje się wyrazy „lub węgla brunatnego”;
- 2) w art. 6:
- a) w ust. 1 w zdaniu wstępnym po wyrazach „w kopalniach siarki” dodaje się wyrazy „lub węgla brunatnego”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Okresy pracy wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3 zalicza się w wymiarze półtorakrotnym również tym pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią, w kopalniach siarki lub w kopalniach węgla brunatnego.”;
- 3) w art. 9:
- a) w ust. 1 skreśla się pkt 2,
- b) skreśla się ust. 3;
- 4) art. 10 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 10. 1. Prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje górnikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2 i 3.
2. Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także:
- 1) okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,
- 2) inne niż wymienione w pkt 1 okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy w wymiarze do 35 dni w roku kalendarzowym
- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.
3. Przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury na podstawie ust. 1 uwzględnia się również, w wymiarze do lat trzech, okres urlopu górniczego, o którym mowa w art. 5 ust. 1a.”;
- 5) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:
- „Art. 10a. 1. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur i rent stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:
- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej pod ziemią, o której mowa w art. 10 ust. 1,
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 6,
- 3) 1,4 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1—3 i 5—11, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią,
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.
2. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur i rent łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.”
- Art. 2. 1. Osobie, która nie spełnia warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 9 lub 10 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin i która ma co najmniej 5 lat:**
- 1) pracy pod ziemią, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy, albo
- 2) pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, jak też w kopalniach otworowych siarki, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 i 5 tej ustawy,

— przy ustalaniu uprawnień do emerytury na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub ubezpieczeniu społecznym, o których mowa w art. 1 pkt 1—5 i 7 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 oraz z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602), obniża się powszechnie obowiązujący wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, o 6 miesięcy za każdy pełny rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

2. Przy ustalaniu wysokości emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub ubezpieczeniu społecznym, o których mowa w art. 1 pkt 1—5, 7 i 9 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, stosuje się następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej pod ziemią, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin,
- 2) 1,8 za każdy rok pracy górniczej pod ziemią, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy wymienionej w pkt 1, — pod warunkiem wykonywania takiej pracy co najmniej przez 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Przy ustalaniu wysokości emerytur i rent łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 40 lat.

Art. 3. Przepisy ustawy stosuje się do wniosków:

- 1) zgłoszonych począwszy od dnia wejścia w życie ustawy,
- 2) zgłoszonych przez osoby, które nie spełniały warunków wymaganych do uzyskania prawa do emerytury lub renty na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli osoby te odpowiadają warunkom do uzyskania świadczeń na podstawie niniejszej ustawy,
- 3) osób, które przedstawia dowody mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Art. 4. 1. Na wniosek osoby uprawnionej do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, której:

- 1) świadczenie zrewaloryzowano w myśl art. 27—30 i 32 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw,
- 2) ustalono prawo do świadczenia w okresie od dnia 15 listopada 1991 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy

— dokonuje się ponownego obliczenia emerytury lub renty, z zastosowaniem art. 10a ust. 1 pkt 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podwyższenie świadczenia następuje:

- a) od dnia 1 listopada 1991 r., jeżeli świadczenie podlegało rewaloryzacji,
- b) od dnia, od którego ustalono prawo do świadczenia.

2. Na wniosek osoby uprawnionej do emerytury lub renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub ubezpieczeniu społecznym, o których mowa w art. 1 pkt 1—5, 7 i 9 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, dokonuje się ponownego obliczenia wysokości świadczenia na zasadach określonych w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 2 niniejszej ustawy. Świadczenie w nowej wysokości wypłaca się za okres nie dłuższy niż trzy miesiące kalendarzowe poprzedzające miesiąc zgłoszenia wniosku i nie wcześniej niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Emerytom i rencistom, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji, spełniającym warunki do pod-

wyższenia emerytury lub renty na podstawie:

- 1) art. 10a ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin,
- 2) art. 4 ust. 2 niniejszej ustawy

— przysługują, na ich wniosek, zamiast tego podwyższenia, rekompensacyjne świadczenia udziałowe.

2. Emerytom i rencistom, którzy otrzymali rekompensacyjne świadczenia udziałowe, nie przysługuje podwyższenie emerytury lub renty na podstawie przepisów powołanych w ust. 1.

Art. 6. W ustawie z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137, Nr 74, poz. 441, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 oraz z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 104, poz. 450 i Nr 110, poz. 474) po art. 33 dodaje się art. 33^a w brzmieniu:

„Art. 33^a. Zakłady pracy opłacają również składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości, terminach i trybie określonych dla pracowników w przepisach, o których mowa w art. 33 ust. 2, od częściowego wynagrodzenia (świadczenia socjalnego) w okresie urlopu górniczego oraz od zasiłku socjalnego — przewidzianych w układzie zbiorowym pracy.”

Art. 7. W ustawie z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 oraz z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 skreśla się ust. 5;
- 2) w art. 29 w ust. 3 skreśla się wyrazy „z uwzględnieniem art. 33 ust. 3”;
- 3) w art. 33 skreśla się ust. 3.

Art. 8. W ustawie z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) w art. 30 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) emeryci i renciści uprawnieni przed dniem 15 listopada 1991 r. do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84 oraz z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602), którzy nie zachowali prawa do wzrostów lub dodatków i którym nie podwyższono emerytury lub renty na podstawie:

- a) art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw,
- b) art. 10a ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 5, poz. 32, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 104, poz. 450 i z 1994 r. Nr 84, poz. 385) lub
- c) art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 385).”

Art. 9. Minister Pracy i Polityki Socjalnej ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie od pierwszego dnia miesiąca przypadającego po upływie trzech miesięcy od dnia jej ogłoszenia.